

УДК 159. 938. 3; 378

Колєров І.А.¹, Арсєнтьєва Г.О.²

¹студ. гр. Е-111м НУ «Запорізька політехніка»

²канд. філос. н., доц. НУ «Запорізька політехніка»

КОНЦЕПЦІЯ ДЕКОНСТРУКЦІЇ Ж. ДЕРРІДИ

Дерріда – представники постструктуралізму, як в філософії, так і в психології. У самій манері доказів Дерріда багато запозичив у англо-американської лінгвістичної теорії, „семантичного аналізу», одним словом, у тих течій філософської думки, які ведуть своє походження, умовно кажучи, від Бертрана Рассєла та Людвіга Вітгенштейна, лінгвістичних актів. критичною рецепцією феноменології Гуссерля та Хайдеггєра.

Дерріда користується методологічним інструментарієм мовознавства для інтерпретації нового змісту, надаючи йому іншого, особливого сенсу. Він

вважав, що в письмовій мові виявляються не суворі закони, а головним чином, випадковості та нестабільності. У різних контекстах та оточеннях різні слова мають різне значення. Для Дерріди, на противагу структуралістам, які бачили в мовній системі закон і порядок, які вважали, що люди обмежені структурою мови, зведений виключно до «тексту», мова, навпаки, стала втіленням безладу і нестабільності, оскільки вона ні в чому не обмежує суб'єкта. Після завершення деконструкції стає зрозумілим, що все зводиться лише до тексту, у тому числі і людина як текст.

Основний метод деконструкції: розбирання-складання, лист - читання текстів. Деконструкція для Дерріди — технічний прийом, що полягає у роз'ятті творів західної метафізики, у виявленні властивих їм переваг тих чи інших понять (наприклад, у творах «Ousia i gramme»). семіологію Гегеля»). Згідно з Деррідом, деконструкція не є аналізом, синтезом або методом. Деконструкція певної структури — розкладання на частини, розшарування, розгляд, — певне трактування бінарних опозицій європейської культури (сутність – явище), (єдине – загальне), (голос – лист), за якої потрібна рівноправність обох членів цих опозицій. Іноді деконструкція у Дерріда набуває характеру позасуб'єктного процесу, при якому відбувається руйнування структур, що раніше встановилися. «Два кроки деконструкції – перевертання та реконструкція – виробляються одночасно, зберігаючи в той же час різницю між собою». «Перевертання» (приставка «de») є насправді «перетворенням самої структури ієрархії» (Дерріда), а «реконструкція» (re-construction, «переконструкція») - фактично реконструкція ієрархії предикатів, понять та узагальнень, в результаті якої з'являються не передбачалися раніше у «правилах гри» метафізики поняття.

Деконструкція говорить про те, що будь-яке висловлювання для його адекватного і правильного розуміння має бути приведено до того контексту, звідки воно було взято спочатку, де воно зародилося, проаналізовано стосовно того середовища, де воно виникло і склалося, а також у зв'язку з іншими висловлюваннями, поряд з якими воно було скоєно, і має бути уточнено його полемічний зміст та мету. «У цьому поверненні звукового кола джерело постає перед собою як себе тільки в той момент, який уже не момент, а секунда, яка чи секунда миттєвого випромінювання, коли почало дає собі приймати те, що воно робить. Джерело приймає, приймає себе, перериває кругообіг лише у тому, щоб його наситити. Чи розривається коло тільки в зазорі, в кінцевому рахунку невизначеному і навряд чи ймовірному, між внутрішнім голосом і голосом, що дійсно видається? Подібний зазор і справді залишається не схоплюваним у лінгвістичних, поетичних чи феноменологічних термінах. Ні у формі, ні у змісті певного висловлювання ми не могли б вказати на внутрішню різницю між фразою, яку я вимовляю тут, тепер, вголос, фразою, яка незабаром обернеться тим мовчанням, з якого

вона виходить, заглушаючись у моєму голосі або на сторінці. і тією самою фразою (утриманою у внутрішньому просторі будь-якої людини).

Дерріда стверджує, що це визначення поняття деконструкції є заздалегідь хибними або з традиційної формі логічного судження, або у формі констатації. Деконструкція, яка не є ні критикою в будь-якому з її значень, ні методом, що не належить будь-якому суб'єкту (індивідуальному чи колективному), у рамках якої власне філософська мова піддається структурному психоаналізу, є «грою тексту проти сенсу» і сама підлягає процесу деконструкції. Аналізуючи дослідження Гуссерля, Дерріда приходить до висновку, що останній знаходиться в пошуку виразу або (ре)конструювання чистого логосу, не замуненого наступними множинними нашаруваннями смислів, що знаходиться найближче до передтрансцендентальної свідомості та області інтуїції.

Вочевидь, що Дерріда по-своєму прочитує і тлумачить гуссерлівські пошуки; коментує його тексти, стаючи при цьому повною мірою самим собою, відшукує в них своє і робиться завдяки їхньому аналізу навіть більше самим собою, ніж при створенні власних текстів.